

מסורת הש"ס

(א) במדות (ל); (ב) קטן 6. כ"ג קנה: דה מו; (ג) [בפלה כח. מכות טח.]; (ד) שנת קנה. כ"ב כ. [חוס]; שנת פט"ו; (ה) ז"ל שנת. יע"נ; (ו) ושי הישג דה מו: [מז' ד"ה דברי ב"ה];

גליון הש"ס

נב' אפר רב יוסף הינוי דשפמנא. ענין זה לעיל טו ע"כ שנת ס' ע"כ:

לענין רש"י

אדול"ר [ארוולדן]. מקורו.

מוסף רש"י

ברדיקין אותה שלש פעמים בתוך שמונים יום. ואם לא נדקוהו, א"ע"פ שנתה של שנים שמונים לא היו מוס' דשמי' בינתיים ה"ך לו ומו' שכן דרכו [בבבדות לוח]. יביאו ראייה שהוא בן עשרים. קרוי האלמנה כדי לפטרה מזה היסוד להמירה לשוק בלא חליצה ויטו' (רש"י' ב"ב פנה). והוא הסריס. והרי הוא סריס (שם) לא חולץ ולא מייבם. סריס לאו בר חליצה הוא דמצי להקיס לאחיו אם ביבאל, והוא לאו בר חיי הוא (נדח) חו. וקטן טז). וכל עשתי עולה ליפסו אינו עולה לחליצה (רש"י' ב"ב שם). והיא האילוניות לא חולצת ולא מתייבמת. והשאל כלל מן שמי' דמתנהא פטרה דמצי והיה הכנסת אשר תלה, פטח אילוניות שניה יולדת (נדח טו).

הערל פרק שמיני יבמות

שלא ראה שעה אחת נכשרו. שלקה ממעי אמו: כיפה. אדול"ר שאין קילוה השמן הולך למרחוק כשהוא מטיל כלפי מעלה ואין נעשה ככיפה: דאפיה אימיה. לחם בתנור: צטיהרא. שמחמתמה חוס התנור וחוס הנהרס: שיכרה מרקא. שכן מווג. ואיכא דאמרי חוק:

ולא ידענא מאי ניהו. כלומר ולא ידענא ממאי הוי. ליטנא אחרינא ה"ג היינו דשמענא לאמי כל שממעי אמו לקוי ולא ידענא מאי היא כלומר לא הוה ידענא אחיכא קאי אבל השתא ודאי ידענא דסריס חמה קמפרש ואזיל: וליחוש שמה הכריא צינסיס. שעה אחת ואשכחנה דהוה ליה שעת הכושר: בודקין אוסו. נכבדות קאי. חוורור והמים הקצועים הרי זה מוס ואיזה הוא חוורור הקצוע כל ששהה שמונים יום רבי מניח בן אנטויגוס אומר בודקין אותו שלש פעמים בתוך פ' יום בראש פ' ובאמצע פ' ובסוף פ' אבל נבדיקה תחלה וסוף לא כגי שמה צינסיס עבר ונמלא שאין קצוע ולא אמרינן הואיל ותחלתו וסופו לקוי ודאי לא עבר: נהד אנה. לענין לנלויה גופא. סריס חמה מחמת חולי כל הגוף הוא: יציאו ראייה. אם כ"ד מנצרינן את היצמה לחלוץ ולייבס יציאו קרוי היצמה ראייה שהוא בן כ' ומפיטר בלא חליצה ויטו': והוא הסריס. כלומר ונולדו בו סימני סריס. והכי מפרש בנדה כפ' יולא דופן (דף מו): דאי לא נולדו לו סימני סריס לאמרינן האי דלא מיימי משום קטנות הוא ומחזיקין ליה כקטן עד רוב שנותיו: הוכר כדברי צ"ה. אלמא לר' אליעזר סריס חמה לא חליץ: פ"ש כו'. כי ממני' וסמי הך דלעיל מקמי תרמי ושמע מינה מההיא דר צ"ה. נמי מדקא מיימי מעשה דלכלבסגדריא לגדריו ש"מ מההיא דלעיל דדר צ"ה וממתינתין ליכא למיפשט הכי דקמיני שיש לו רפואה משום דמשמע דמסבירא קאמר הכי: וכי סני הויא. הוכר כדברי צ"ה לאו אמאי דאמרי לא חולץ אללא לאשמועי' דעד שיהא בן עשרים חשבינן ליה קטן אם לא הביא ומכאן ואילך אמרינן גדול הוא אם לא הביא אללא שהוא סריס ומייזי צעונשין שצמורה: איסמר גרסינן: מנן י"ב עד י"ח. אחינוקת קאי כרבי אליעזר דאמר נקבה כב"ש ומרישא נמי שמעינן ליה דקאמר י"ב יום אחד ואי בטינוק אין ומנו להביא

אבל חלב מבן י"ב שנה ועד בן י"ח. ונצקבה איירי וכו' אליעזר ואיירי נקט לשון זכר נקט סימני סריס ולא נקט סימני אילוניות דלא מסבירא למימר דסברי לה ככ"ש: ולאחר מכאן הביא שיערות. רבותא נקט דאף על פי שהביא שערות לא אמרינן דאיגלאי מילתא למפרע שהיה קטן

שלא ראה שעה אחת בכשרותו מנא ידעינן אמר אב"י כל המטיל מים ואינו עושה כיפה מומאי הואי דאפיה אימיה בטיהרא ושתיא שיכרא מוקא. אמר רב יוסף היינו דשמענא לאמי דאמר כל שממעי אמו ולא ידענא מאי ניהו וליחוש שמא הבריא בינתיים כיון דתחלתו וסופו לקוי לא חיישינן מתיב רב מרי⁶ רבי חגינא בן אנטויגוס אומר "בודקין אותו שלש פעמים בתוך שמונים יום לחד אבר חיישינן לכוליה גופא לא חיישינן: רבי אליעזר אומר לא כי וכו': ורמינהו א"ב יעשרים שנה ולא הביא שתי שערות יביאו ראייה שהוא בן עשרים והוא הסריס לא חולץ ולא מייבם בת עשרים ולא הביאה שתי שערות יביאו ראייה שהיא בת עשרים והיא האילוניות לא חולצת ולא מתייבמת דברי בית הלל ובתי שמאי אומרים זה וזה בני שמנה עשרה רבי אליעזר אומר הוכר כדברי ב"ה ונקבה כדברי ב"ש מפני שהאשה כמזרת לבא לפני האיש אמר רמי בר דיקולי אמר שמואל חור בו ר' אליעזר איבעיא להו מהי הדר ביה תא שמע דתניא רבי אליעזר אומר סריס חמה חולץ וחולצין לאשתו שכן במינן מתרפאין באלכסנדריא של מצרים רבי אליעזר אומר לעולם לא הדר ביה וכי תנן ההיא לעונשין איתמר אבל חלב מבן שתיים עשרה [יום אחד] עד בן שמנה עשרה ונולדו בו סימני סריס ולאחר מכאן הביא שתי שערות ר"ב אמר נעשה סריס למפרע ושמואל אמר קטן היה באותה שעה מתקיף לה רב יוסף לרב אילוניות לרבי מאיר יהא לה קנס אמר ליה אב"י מקטנותה יצתה לבגד א"ל כל כי הני מילי מעלייתא יתאמרו משמאי דתניא אין הסריס נידון כבן סורר ומורה ילפי שאין בן סורר ומורה נידון אלא בחתימת זקן התחתון ואין אילוניות נידונית כנערה המאורסה⁷ שמקטנותה יצתה לבגד אמר רבי אבהו יסימני סריס ואילוניות וכן שמנה אין עושיין בהן מעשה עד שיהו בן עשרים אין בן שמנה הרי הוא כאבן ואסור לטלטלו אבל אמו שוחה עליו ומניקתו

פ.

עין משפט
גד מצוה

קח א מ"י פ"ב מהלכות אסורי מצות הי"ב: קטב ב מ"י פ"ב מהל' אבות פ"ב ד יא סגמ עשין כ טושיע אהיע סימון קנה ספיף יג יא וסי קעב ספיף י: ק"ג ג מ"י (שם) טושיע: שם ספיף יב צבג"ה: ק"א ד מ"י פ"ו מהל' ממריס הלכה ה ו: ק"ב ה מ"י פ"ב מהל' אבות הלכה ה: ק"ג ו מ"י שם הלכה ד יא טושיע שם סימון קנה ספיף יג: ק"ד ז מ"י פ"א מהל' מילה הלכה יג ופכ"ה מהל' שנת הלכה ו טושיע א"ח סימון על ספיף ח וטושיע י"ד סי' רסו ספיף יא:

תוספות ישנים

ושמואל אמר קטן היה לקמן אחיו סריס חמה כל שיהי בן עשרים ולא הביא שתי שערות וא"כ הרי הוא נכשר לכל דבריו וא"כ מהשביעין ליה כגדול וכן מהשביעין נקבה ל"ח כמו זכר לר' שני. י"ל דלקמן מיימי משעת שנת עשרים ואילך להחשיבו כסריס וא"כ צמח' צמח' פליגי רב ושמואל אי לקמן הא א"א לומר דהא כל הוה מונן קרבן ואי ללקוח קרבן מני לקי המלאת ספק היא ונלא שמה התראה [ועי' בתוספות ד"ה געשה]: (א) ובהו יתחא ללא דמי לחמרו לו אל תמירי דחשיב ליה תלמודא התראה ספק לפי שזעזעו לא יתבצר הדבר שמהא ההתראה והיא דבשעה יש חמרו לו אל תמירי עדיין יש שהו ציפס לאחלה וספק היסוד ליכא למימר דל"א לנמנא אלל הכא מתבצר הדבר שהיה גדול בשעה שאכל חלב וגם כי היפה ההתראה ודאי: ועוד קשה דאמר לקמן סיון דל"א דרבי דאמר משעה דרבי' סבר כרבי ולא נהירא שחי רבי לא חשיב ליה בר קיימא עד שהיא בן עשרים ורבי' קאמר מתיבן ששהה שלשים בר קיימא הוא:

ע"ג שנה ויום אחד כפ' יולא דופן (מ"ד ק"ד מו): מנן י"ב. דפחות מ"ב ולא הביאה ודאי קטנה היא דזמן הבאת כ' שערות למינוקת מ"ב ואילך כפ' יולא דופן דמסכת נדה (שם): נעשה סריס למפרע. איירי דאיירי בלשון זכר קמני סריס כיון שעברה שמה עשרה כרבי אליעזר ולא הביא א"ע"פ שחור והביא אינו כלום דלא אמרינן כיון דהשתא אייתי איגלאי מילתא דעד השתא קטן הוה דבשערות תליא מילתא אללא בסריס מחזיקין ליה וחשבינן לה בת עושין משנים עשר ואילך שהיתה ראויה להביא דאמר האי דלא אייתי משום דסריס הוה והא דתניא לקמן דאפילו הביא לאחר מכתא הרי הוא כסריס לכל דבריו למפרע הוא דקאמר ומשנים עשר הויה גדולה וסריס הוה: ושמואל אמר קטן היה באותה שעה. דלא מחזיקין ליה כגדול אללא משמנה עשר ואילך שהוא מוחזק בסריס והא דתניא לקמן הרי הוא כסריס לכל דבריו מכתא ונהבא קאמר אבל למפרע הוי קטן. והוא הדין נמי דאפילו לא הביא לאחר זמן קחשיב ליה שמואל קטן עד י"ח ומשום רב נקיט ליה לאשמועינן רבותא דא"ג דחור והביא סריס הוא: לרב. דאמר נעשה גדול למפרע מ"י ואילך: איילוניות לר"מ יהא לה קנס. מהמיס כסף אלמא תניא במסכת כתובות דהך (ה' א'): איילוניות אין לה לא קנס ולא פתוי חלוו עגרות ומקומינן לה כר"מ דאמר קטנה אין לה קנס ואילוניות הואיל ואין לה שערות קטנה היא צימיה שהיתה ראויה לנעבות ולא אמרינן כיון שעברו י"ח ולא הביאה נעשית גדולה למפרע לחייב קנס את האונסה צימי נערות: א"ל צ"י מקטנותה יצתה לבגד. לעולם נעשית גדולה למפרע והא דאין לה קנס לר"מ משום דמקטנותה יצתה לבגד דנערות צימניה תלוין וזו שאין לה סימנים חשבינן כל ימי קטנותה קטנה וצימי נערות צוגרת וזו וזו לר"מ אין לה קנס אבל לרבנן איילוניות צימי קטנותה יש לה קנס דרבנן פליגי עליה ואמרי קטנה יש לה קנס. ימי קטנותה עד שנים עשר שנה ויום אחד: א"ל רב יוסף שפיר קאמרת וכל כי הני מילי מעלייתא כו': סימני סריס ואיילוניות אין עושין בהן מעשה. להחזיקם בגדולים וסריסים עד שיהו בני עשרים ולא הביאו ומשנים עשר עד עשרים מנפיים להם אם יציאו הרי הם קטנים עד עכשיו ואם לא יציאו גדולים הם: וכן ה'. שולד לח' חדשים אין עושין בו מעשה להחזיקו כן קיימא בשביל סימנים כלומר א"ע"פ שגמרו סימני שערות ופטרנו כשולד אפ"ה לא אמרינן בר קיימא הוא ודאי עד שיהיה בן עשרים שנה: מפני